

Novo določbe glede uporabe mesa in masti.

Ministrstvo je izdalo novo naredbo, ki določa omejitve uporabe mesa in masti v gostilnah, hotelih, kakor tudi v zasebnih gospodarstvih. Nova ministrska naredba stopi v veljavo dne 25. julija.

Glavne določbe nove ministrske naredbe so sledeče:

Tudi v bodoče je prepovedana uporaba mesa ob torkih in petkih in sicer ne samo v gostilnah in hotelih, ampak tudi v zasebnih gospodarstvih. Ta naredba se v toliko postri, da je v bodoče po torkih in petkih prepovedana tudi uporaba drobovine ali vžitnih delov goveje živine, telet, kuncev, svinj, koz, ovce, konj, perutnine in divjačine, nadalje svežih konzerv, vsakovrstnega povenega mesa, izvzemši nekaterih vrst klobas, to je klobas iz krvi in drobovine.

Uporaba masti (zabele), sirove ali spuščene, speha, ki je brez mesa, kakor tudi uporaba jestvil iz živalske krvi, mozga, sploh iz snovi, ki se hitro pokvarijo, kot klobas iz krvi itd., je pa ob torkih in petkih dovoljena.

Jedila se torej lahko tudi v bodoče zabelejo z mastjo ali zabelo in se ni treba bati, da bi vsled tega bil kdo kaznovan. Gostilne dobijo glede uporabe masti ob enem z navodili o omejeni uporabi mesa potrebna postavnna določila. Po sobotah se na primer po gostilnah mast ne bo smela rabiti za pripravljanje mesa, prikuh ali močnatih jedil. Več kakor 11 dek mesa in če se daje gostom pečenka, več kot 15 dek, ne bo smela uporabiti nobena oseba za enkratno kosilo ali večerjo. Oblasť ima pravico, da od slučaja do slučaja nadzoruje po gostilnah in tudi zasebnih hišah, ali se povsod držijo teh novih postavnih določil.

Oddaja kovinastega orodja.

Deželnoobrambovsko, vojno in trgovinsko ministrstvo je odredilo, da se morajo oddati orodja, posoda in drugi predmeti iz bakra, bakrenih zlitin, niklja in kositra. Oddati se morajo:

1. Kuhinjske posode (kotli za kuhanje, vkuhanje, za sladoleđ, lonci, kaserole, ponve, konve, oblike za peko i. dr.) in priprsto namizno orodje (hladilniki, sklode, tase, skodele, svetilniki i. dr.) iz bakra (tudi pokositreno ali prevlečeno z drugimi kovinami); pod namiznim orodjem ni razumeti jedilnih orodij (nožev, vilic in žlic); 2. pod 1. navedene posode in orodje (izvzemši „pasarsko blago“, kakor lonce za juho, konve, sita, skodele za omake, sklode za prikuhe i. dr.) iz čistega niklja; 3. kuhinjsko orodje (n. pr. možnarji, tolkači, kotliči za sneg, priprost svetilniki (izvzemši pločevinaste svetilnike), tase, likalniki i. dr.) iz međi; 4. kotle za pranje, vodne ladjice ognjišč, navađna posoda za vodo ter kopalne banje iz bakra (tudi pokositrene ali prevlečene z drugimi kovinami); 5. kotli za vkuhanje sadja iz bakra ali međi, kolikor se ne vporabljajo v tovarniških obratih; 6. priproste medenice za žrjavico ali ogenj in priprosti podstavki pred pečmi iz bakra, međi ali bronu in tomčaka; 7. medeni uteži posamezno ½ kg in več; 8. priprosti drogi (cevi) in nosilci za zastore, drogi za preproge, držaji in obrambni drogi (cevi) iz međi, ki se dajo lahko sneti in nimajo vložka, ali pa imajo vložek, ki se da lahko odstraniti.

de: „Ne smeš; premraz je in ti mi lahko zmrzneš!“ Ker pa ji le ni dala miru, ji je mati naposled dovolila; sešila ji je krasen, gorak kožuh, ki naj ga obleče in dala ji je maslenega kruha in kolača seboj na pot.

Dekle gre v gozd naravnost do male hišice — Trije palčki so kukali iz hišice, pa ona jih nič ne pozdravi; ne da bi jih pogledala, prilomasti v hišico, vsede se na klop k peči, izvleče iz torbe masleni kolač in kruh, ki ji gresta zelo v slast.

„Daj še nam pokusit“, rekli so palčki, pa odgovorila jim je: „Se zame ne bo dovolj, kako naj še drugim dam.“

Ko se je nasitila, rekli so palčki: „Na, vzemi metlo in pojdi pred vrata pometat!“

„Ej, le sami pometajte, kaj mislite, da sem vaša dekla?“

Ker je videla, da ji ničesar nočejo dati, odšla je deklica iz hišice.

Tedaj pa so se palčki menili med seboj: „Kaj naj ji damo, ker je tako nepriljudna in ker ima tako grdo, zavidno srce, da nikomur nič ne privošči?“ — Prvi de: „Jaz hočem, da je vsak dan grša“, drugi reče: „Jaz storim, da ji pri vsaki besedi, ki jo spregovori, poskoči krota iz ust“, in tretji je dejal: „Jaz pa poskrbim, da nesrečno umrje.“

Dekle je okrog hišice iskalo jagod, pa ker jih ni nič dobila, je odšla slabe volje domov. In ko odpre usta, da bi materi potožila, kaj se ji je v gozdu primerilo, skoči ji pri vsaki besedi krota iz ust — vsem se je hitro zagnjusilo.

Mačeha je sedaj seveda še huje pihala in le to premišljevala, kako bi nagajala pastorki, ki je bila vsak dan lepša. Zakurila je pod kotlom in namočila štrene. Ko so prevrele, obesila jih je pastorki na ra-

Kovinaste predmete morajo oddati brez izjeme vsi obrtniki-izdelovalci, trgovci, gostilničarji, gospodinjstva, društva, samostani in učni zavodi ter sploh vsak, ki ima kaj kovinastih predmetov v svoji posesti.

Izdelovalci in kupčevalci morajo oddati 1 tretjino teže svoje zaloge, ako so že eno tretjino prej oddali; ako pa ne, pa morajo oddati sedaj polovico. Lastnik lahko sam določi, katere predmete bo oddal. Vsi drugi pa morajo oddati vse kovinasto orodje in predmete. Če se kak predmet neobhodno sije prositi, da ista poskrbi za nadopotrebuje, se mora prevzemno komite mesto, ali pa se (n. pr. kotli za kuhanje svinjske klaje) trajno ali začasno prepustijo posestniku. Ako se samo začasno prepusti kak predmet posestniku, si mora isti v gotovem roku nabaviti nadomestilo. Glede oddaje večjih bakrenih kotlov veljajo sledeča določila: Kotle za pranje, kotle za živinsko krmo, kotle za vkuhanje sadja, poljske kotle se mora oddati, kakor vse drugo bakreno orodje. Ako je potrebna nabava drugega (nadomestnega) kotla in če sam posestnik ne skrbi za nadomestilo, tedaj bo prevzemna komisija na njegovo prošnjo poskrbela za nadomestitev, pri čemur se bo zaračunala cena nadomestnega kotla na pripadajočo odškodnino in ki, če je cena nadomestnemu kotlu višja, sploh odpade (torej ne bo treba za nadomestni kotel nič plačati). V ta namen se mora napovedati pri prevzemni komisiji v občini natančne mere za gornjo širino in globočino kotla, pri kotlih z robom tudi širino roba. Oddajo se bo odredilo, ko dospe nadomestek. Za nerabljive kotle se lahko zahteva le primerna odškodnina, ne pa nadomestek.

Ko bo v posameznih občinah poslovala prevzemna komisija, naj posestnik, ki kotel neobhodno rabi, prosi, da se mu kotel pusti, da more nadaljevati krmljenje svinj itd. Od komisije mora zahtevati, da mu izda potrebno poverilnico ali potrdilo, da mu kotla ni treba oddati. Torej ni treba nikomur delati nikakih prošelj, ampak prošnje kar ustmeno vložiti pri komisiji, ki bo poslovala (na dan, ki je naznanjen na rumenih razglasih) v občini. Vsak, kdor ima kaj kovinastega orodja, mora, ne da bi čakal na prevzemno komisijo, oddati orodje in druge prej označene kovinaste predmete pri občinskem zbirališču na dan, ki je določen na plakatih. Kdor zdaj ne bo oddal, se mu bo pozneje odvzelo in se ga ob enem še lahko občutno kaznuje. Oddani predmeti se na zbirališču stehajo in vsak lastnik dobi od komisije uradno potrdilo, katero si naj dobro shrani. Odškodnina za oddane predmete se bo pozneje izplačala potom občine. Istotako kot bakreni ali nikljasti, se morajo oddati tudi predmeti iz kositra (cina).

Od oddaje oproščeno je sledeče kovinasto orodje: 1. Z bakrom, međjo, bronom, tombakom ali nikljem le prevlečeni ali platinirani predmeti iz drugih tvarin; 2. kotliči za vkuhanje sadja in zelenjave iz bakra ali međi, ki se jih vporabljajo v tovarniških obratih in strokovnih šolah; 3. kuhinjske tehtnice, čajni samovari, takozvani dunajski kavini stroji, električni stroji za kuhanje; 4. vodne ladjice (kotliči) pri ognjiščih tedaj, če se z njih odstranitvijo tudi uničijo porabnost ognjišč, t. j., če se potem, ko se vodna ladjica odstrani, ne bi moglo več kuhati na štedilniku; 5. priprosti drogi (cevi) in nosilci za zastore; 6. lekarniška orodja; 7. predmeti posebne umetniške ali zgodovinske vrednosti. Pod točko 7 navedene predmete je pa ven-

me, dala ji je sekuro in ukazala, naj gre na zamrznjeni potok, naj s sekuro napravi luknjo v led in naj štrene splakne.

Dekle je ubogalo, šlo je in prebila s sekuro led ter splakovala štrene.

Mimo pa se je po potu pripeljal krasen voz, v vozu pa kralj. Voz obstane in kralj jo vpraša:

„Deklica, odkod si in kaj delaš tukaj?“

„Uboga deklica sem in štrene splakujem.“

Kralj pa začuti usmiljenje za njo in ker je videl, kako je lepa, reče: „Ali bi šla z menoj?“

„Od srca rada“, odgovori; bila je vesela, če bi se mogla umakniti izpred oči mačehine sestre.

Vseda se je na voz in se vozila s kraljem v kraljevi grad. In kmalu so ondi obhajali čudovito ženitnino, kakor so to palčki odločili zanjo. Čez leto je kraljica porodila kralju sina.

Mačeha pa je izvedela o veliki sreči pastorkice ter je prišla s svojo hčerjo v grad obiskat kraljico. Nekoč pa je odšel kralj iz gradu in ker ni bilo nikogar, zgrabila je zlobna žena kraljico za glavo in nje-na hči za nogi, dvignili sta jo iz postelje in skozi okno vrgle v mimo deročo reko. Potem pa se vleže hitro njena hči v posteljo in mati jo odene čez glavo.

Kralj se vrne in hoče govoriti s kraljico, pa mačeha mu reče: „Tih, sedaj ni mogoče, ker je še vsa v potu. Danes je najboljši, da je sama.“

Kralj ni nič hudega slutil in prišel res se le drugo jutro; a med razgovorom z ženo ji skoči pri vsaki besedi krota iz ust, dočim je sicer padel zlat cokin.

Kralj vpraša, kaj to pomeni, pa mačeha mu reče, da je to najbrže od hudega potu, pa da se to zopet izgubi.

Ponoči pa je mladi kuhar videl raco, ki je pla-

dar prekloziti prevzemni komisiji, da se ista odloči, ali je treba te predmete oddati ali ne. Pri večjih takih zbirkah zadostuje predložitev natančnega seznama. V slučaju pridržanja kakega predmeta posebne umetniške ali zgodovinske vrednosti pri prevzemni komisiji dobi posestnik potrdilo.

Kdor svojo dolžnost glede oddaje prelomi, ga kaznuje sodišče s strogim zaporom od enega meseca do enega leta; ta kazen pa se v gotovih slučajih še lahko zviša.

Oddaja se vrši po celi Avstriji. Dne 21. avgusta morajo občine vse označene predmete spraviti na železniške postaje.

Na deželi se je z oddajo pričelo te dni in se bo končalo dne 20. avgusta. V Mariboru posluje prevzemna komisija v Grajski ulici št. 32. Tukaj se morajo oddati prej označeni predmeti v času od 18. julija do 1. avgusta.

Lan in platno.

Kakor se zdaj razvidi, bomo morali zopet vpeljati pridelovanje lanu in izdelavo domačega platna. Starejši ljudje se pomnijo čase, ko se je zelo malo sukna kupilo, vsa druga obleka je bila iz domačega platna. Doma so lan „izriflali“, doma ga mati in hčere zgodile na travnikih. Ko smo imeli terice, je bil to skoro praznik; celi dan so morali kuhati. Marsikatera gospodinja se je kregala, da terice nimajo nobenega dna, da jim nikoli ni dosti. In kakšen ponos je bil, ko smo povsme tehtali in je bilo dobrega prediva en cent ali še dva! Nazadnje so se še preširne terice stehale, da bi vedle, če so za možitev, ker cent mora takrat vsaka imeti. Marsikatera suha je še kak kamen v žep stisnila, da bi ne bila mogoče prelahka.

In kako so potem predle dolge zimske večere, in zraven modrovali! Spomladi so se pa štrene belile. Vsi smo vedeli, kakšne so posamezne predice. Nekatere so imele cele vrvi, prejo debelo kakor polena, druge so znale sukati kolo, da se je skoraj pajčevina napredla. — Dobro domače platno se je nosilo leta in leta.

Zdaj je vse izpodrinil bombaž. Mesto platnene obleke se nosi le kotenina in skoro vsa obleka je iz bombaža. Ženske že skoro več presti ne znajo. V zadnjih desetih letih je šla množina pridelanega lanu več kakor za polovico nazaj. Se v severnih deželah je padel pridelek za 50 odstotkov, pri nas pa še veliko bolj. Bombaža zdaj ni. Po vojski bo bombaža dosti, toda trikrat do štirikrat dražji bo, kakor je bil doslej. Tudi v Ameriki se je vsled vojske vse zelo podražilo. Amerikanci bodo vedeli, kako mi bombaž rabimo. Naš denar ne bo imel po vojski na tujem poprejšnje veljave. Vožnja po morju bo tudi po vojski silno draga, ker bo še dolgo let ladij primanjkovalo. Naše tovarne bodo morale delavce drago plačevati, iskale bodo tudi za-se velik dobiček, torej bo vse to blago zelo drago. Čemu čakati te skrajne sile, ko si lahko že zdaj pomagamo. Nasejmo domači lan, saj se izplača pri tej draginji prediva in semena. Zito moramo sejati za-se; za splošno korist in za našo, še posebej je pa potrebno, da se seje veliko več lanu. Kje naj njive vzamemo? Najboljše bo malo manj žita vsejati, njive prav globoko izorati in rabiti zadosti gnoja in več sveta za lan porabiti.

Največja težava je s tkavci. Oni stari možje, ki so znali tkati, so pomrli. Stavte, ta čitati spomin na pridnost nekdanjih časov, so kje pod streho. Res se je tkavcem poprej veliko premalo plačalo. Ko bi bila

vala v ribniku in govorila:

„Kralj, kaj nameravaš?“

Ali čuješ ali spavaš?“

In ker kuhar ni nič odgovoril, je dejala:

„Kaj moji gosti delajo?“

Tedaj odgovori kuhar:

„Vsi sladko spavajo?“

In zopet je vprašala:

„Kaj dete dela v zibelki?“

Kuhar reče:

„Sladkega spanja se vesel.“

Tedaj pa je šla v podobi kraljice, dala mu je piti, zrahajala mu je posteljo, jo pokrila in je zopet plavalja kakor raca v ribniku.

Tako je prihajala dve noči; tretji večer pa je rekla mlademu kuharju: „Pojdi in povij kralju, naj vzame svoj meč in naj ž njim trikrat zamahne preko praga.“

Kuhar steče h kralju mu povedat in ga pride z mečem in trikrat ž njim zamahne preko praga nad duhom in po tretjem mahljaju stoji pred njim njegova soproga, živa, zdrava in vesela, kakor je poprej vedno bila.

Kralj je bil zelo vzradoščen, a je imel kraljico skrito v sobi do nedelje, ko je imel biti sinko krščen. In ko so opravili krst, tedaj je rekel kralj: „Kaj zasluži človek, ki je drugega dvignil iz postelje in ga je vrgel v reko?“

Mačeha odgovori: „Tak zasluži, da ga zabijejo z žrebli v sod in sod sprožijo, da se zvali po hribu v reko.“

Tedaj pa reče kralj: „Ti si izrekla sodbo sama nad seboj!“, ukaže poiskati tak sod ter vanj vtakne mačeho in njeno hčer. Sod nato zabijejo in ga zavale po hribu v reko.

plača boljše, bi se najbrž še kdo poprijel; invalidi bi lahko imeli dober zaslužek pri tem.

Potrebno bi pa bilo, da se osnuje doma v deželi predilnica, ki bi prav lahko dobro izhajala. Saj imajo naši kraji za lan najbrž ugodnejši svet, kakor Češka.

Zasega krompirja v mariborskem okraju.

Cesarska namestnija je odredila, da je krompir v ozemlju mariborskega okrajnega glavarstva zasežen za potrebe domačega prebivalstva, za potrebe mesta Maribor in vojaštva, ki je nastanjeno v okraju, Lansko leto se je namreč v jeseni izredno mnogo krompirja izvozilo iz okraja, na zimo in spomlad pa je nastalo veliko pomanjkanje krompirja, tako da se je moralo istega za drag denar od drugod uvažati. Da se v bodoče to prepreči, je okrajno glavarstvo pri cesarski namestniji izposlovalo zasega krompirja.

Glavna določila te zasege so: 1. Čez meje okrajnega glavarstva se krompir ne sme prevažati. 2. V izrednih slučajih lahko okrajno glavarstvo dovoli izvoz krompirja, Ako bi n. pr. hotel oče svoji hčerki, ki je omožena v Gradcu, poslati krompirja, mora pri okrajnem glavarstvu prositi za izvozno dovoljenje. 3. Promet v okraju samem je popolnoma prost, to se pravi: vsak, kdor potrebuje krompirja, si ga sme kjersibodi v okraju prosto nakupiti in ni treba za to nobenega uradnega dovoljenja.

Okrajno glavarstvo je obenem z zasega določilo tudi najvišje ali primerne cene za krompir. Te cene, ki veljajo do preklica, so za 100 kg sledeče: a) od pridelovalnega kraja K 14.50, b) od železniške postaje K 15, c) ako je pridelovalni kraj od železnice oddaljen čez 5 km K 15.50. Vsaka prekoračba teh cen se bo kazensko odno zasledovala.

Kakor slišimo, se bo tudi v nekaterih drugih slovenskoštajerskih okrajnih glavarstvih odredila zasega krompirja.

Rusko bojišče.

V karpatskem gozdovju v Bukovini in v Galiciji, zlasti zapadno od gornje Moldave, pri kraju Zabie ob gornjem Črnem Čeremošu, pred sedlom Jablonica postaja ruski pritisk vedno hujši, ruska krčela so prodrla v visoke gore severno od karpatskega sedla Prislup, preko katerega drži državna cesta na Ogrsko. Sedaj se vrše srditi boji za karpatske prehode med Moldavo v Bukovini in Jablonico v Galiciji. Naši so v Karpatih v dobrih postojankah. Zahodno od Kolomeje so pričeli Rusi pritiskati z večjimi silami proti mestu Nadvorna. Severno od Dnještra stojijo naše čete ob potoku Koropieec. Severozahodno od Bučaca skušajo Rusi s ponovnimi napadi vreči naše od Koropieca ob Zloto Lipo, a se jim ta namera še dosedaj ni posrečila. Pri Brodyju ob državni meji pripravljajo Rusi velik naval proti Lvovu. Dan za dnevom pošilja ruski general Brusilov sveže čete iz prostora pri Lucku proti jugozahodu. Severno od Brodyja so se naši morali pred rusko premočjo umakniti ob spodnji tok reke Lipa (pritok Styra). Ker so si Rusi s svojim napredovanjem ob Stohodu zavarovali bojno črto pri Brodyju in ker se dan za dnevom poroča o prihodu močnih ruskih rezerv, je pričakovati v bližnjih dneh na bojišču pred Lvovom vročih bojev. Tudi nemški del ruske fronte, t. j. severno od Priplet-močvirja do Rige, so pričeli Rusi srdito napadati. Kratko rečeno: Na celi fronti od Karpatov do Rige na severu je pričakovati v bližnjih dneh velikih krvavih bojev.

20.000 Japoncev v ruski armadi.

V zadnjih bojih v Bukovini smo vjeli tudi 18 Japoncev, med temi so bili trije artilerijski častniki. Vjeti japonski artilerijski višji častnik, ki je dovršil svoje višje vojaške študije v Nemčiji, je pripovedoval, da se v ruski armadi nahaja sedaj približno 20.000 Japoncev.

Slovenski pionirji na ruskem bojišču.

(Dopis z ruskega bojišča dne 3. julija 1916.)

Mnogo srčnih pozdravov pošiljamo slovenski pionirji 3. ptujskega bataljona, 4. sotnije. Skoraj že bomo obhajali dveletnico, odkar smo se poslovili od milega domačega slovenskega kraja ter se težko ločili od svojih dragih. Vseposod, kjer stojimo mi slovenski pionirji, so morali Moskali bežati s krvavimi glavyami ter so vpili: „Pani, pani! Bože, Bože!“ Do danes smo še vsi zdravi in krepko kljubujemo Rusom, ki so v veliki premoči. Vsi želimo kot zmagovaleci kmalu srečnega in veselega svidenja v naših lju-

bih slovenskih krajih. Za pozdrav Vam, ljubi domači, posebno žene in dekleta, naj bo ta: „Sreče zvesto, kakor dosedaj, naj ostane vekomaj!“

Najpristraneje pozdrave vsem cenjenim bralcem in bralkam „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo“ pošiljamo sledeči: Jožef Fürst, poddesetnik iz Račice, Jurij Saverzig, poddesetnik iz okolice Maribora, pionirji: Franjo Ferk iz Ceršaka pri St. Ilju v Slov. gor., Ivan Pec iz St. Ilja v Slov. gor., Jak. Breznik iz Slovenjgrada, Franjo Voglar od Sv. Barbare v Halozah, Franjo Majar iz Bukovec pri Ptuj, Jožef Zemljčič iz Leskovca pri Ptuj, Anton Gregorn iz Nazareta, Matevž Vodošek od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Jožef Kovačič iz Zarečja, Ivan Križner iz Smartna pri Kranju, Jožef Penca iz Mokrega polja, Valentin Nollmal iz Moravč, Kranjsko.

Slovinci v Voliniji.

(Izvirni dopis.)

Zalostno rusko polje (v Voliniji) je brez zelene drevja, brez šumljajočih potočkov, je še stokrat žalostnejše sedaj, razorano od naših in sovražnih granat, posejano z neštevilnimi grobovi; vmes vasi, deloma požgane in porušene, ki se pač nikogar niso razveselile s svojo zunanostjo. Daleč smo še v sovražnikovi deželi in daleč od doma. Hvala Bogu, nas je precej Slovencev skušaj, večidel iz mariborskega okraja, ki seve z veseljem prebiramo „Slovenskega Gospodarja“, če ga le dobimo v roke. Pa zdi se, da je našemu ljubljencu postala pot iz Maribora v Rusijo predolga, ker nas že dolgo ni obiskal. Vzrok pa tiči gotovo v tem, da so ljubi domači preobtoženi s skrbi in delom. Ko pride po hudih bojih zopet kakšen dan počitka, se tovariši snidemo ter si krajšamo čas s pripovedovanjem različnih vojnih dogodkov, ki so dostikrat zelo napeti in zanimivi. Tuintam zapojemo kakšno narodno in tako mine eden dan za drugim. Kadar postaja ruski kosmatin premogočen, mu že znamo stopiti na prste, da prestrašen dela kar kilometre dolge skoke nazaj odkoder je prišel. Seveda vsakokrat ne gre tako gladko. Kadar se ustavi, je zopet treba iti k naskoku; to pa stane mnogotero kapljo krvi, dosti truda in napora. Pa Slovencem se ne vstraši ničesar, to naši poveljniki dobro vedo.

Ob sklepu pošiljajo vsi podpisani iskrene pozdrave vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ in tudi pridni slovenski deklet ne smemo pozabiti. Živijo! Na svidenje! Cvahte Simon iz Kamnice pri Mariboru, Franc Bratkovič od Kapela pri Radgoni, Pušnik Anton, Franc Stoper, Terčič Valentin in Obersne Jakob, vsi štirje iz Slov. Bistrice, Ivan Vauhnik iz Sv. Miklavža pri Mariboru, četovodja Jožef Golob od Sv. Petra pri Mariboru, vsi od domačega pešpolka št. 47, sedaj domobranski pešpolk št. 25.

Slovinci damo Rusom jeklenega fižola.

(Poročilo s severnega bojišča.)

Radovednost nas je mikala, da smo se pred kratkim zopet podali pogledat, kaj naš stari sovražnik Moskal dela. Pozabili je malo čez eno leto na našo slovensko hudomušnost in mu je zopet tisto ošabno perje zrastle. Toda, Moskal, stoj! Slovencem še ne poznaš popolnoma! Ponujamo ti zopet jeklenega fižola za popotnico, da ti s tem prestrižemo predolgo perje. Začasnno se nas je neko število uvrstilo k 97. pešpolku, a vendar ostanemo le vedno stari korenjaki štajerskega pešpolka, pri kojem že dolgo služimo kot ponošni Slovenci. Pripravljani pa smo še tudi sedaj pri tem polku navdušeno pokazati svojo vročo slovensko kri. Bodite navdušeni vsi spodnještajerski Slovenci in zaupajte naši srčnosti, da Moskal ne bo v naši domovini gospodaril. Za to smo mi Slovenci pod častno prisego zastavili svojo zvestobo domovini in cesarju, da preprečimo vsako pot sovražnikom v našo domovino. Lahko rečem, da se nam Slovincem še vedno dobro godi. Zlasi Savinčani se prav dobro počutimo. Za kratek čas si kakšno smešno umislimo, zdravje naše pa nam ljubi Bog ohranjuje, za kar smo mu udano hvaležni. Ljublj Bog nam srečo dej, obvari nas še zauprejš. Moskala hočemo nabit, potem dobimo pa „obšit“.

Srčne pozdrave v ljubo domovino! Fantje in mošje s severnega bojišča: Ernst Gorisek, kadet; pešci: Ramsak Martin, Rečica na Paki, Oblak Anton, Mozirje, Stergar Franc, Kokarje, Strukelj Ivan, Smartno ob Dreti, Lužnik Franc, Rečica, Malgaj Fr. Gotovlje, Reberšek Mihael, Virštanj, Poznič Valentin, Vransko, Kraljič Ivan, Novacerkev, Korun France, Skale pri Velenju, Kok Tomaž, Polzela, Rojnik Fran, Braslovče.

Italijansko bojišče.

Na soški fronti nobenih posebnih dogodkov. Lah je zadnje dni naperil močan artilerijski ogenj proti goriškemu območju. Na vzhodnem delu

koroske fronte napada Italijan z velikim napromom. Naborjet, Rabelj, Zabnice in Jezerska dolina so morali zadnje dni občutiti srdit italijanski ogenj. Vsepa pa niso Lah na Koroskem nobenega dosegli. Istotako tudi na Tirolski fronti med Brento in Adičo Lah ne more nikamor naprej. Italijani obupno napadajo naše postojanke severno od Asiaga, severno od doline Pošina in v južnem koncu Tirolske med goro Pasubio in Adičo. V zadnjih 10 dneh se niso Italijani nikjer pomaknili naprej.

Naš podmorski čoln je dne 10. julija v južni Adriji potopil laškega torpednega rušilca „Indomito.“ Naša letala pa so v zadnjem tednu obmetavala mesto Pačova in Trebiž z bombami. Na Trebiž je padlo 90 bomb.

Tretji armadni zbor.

Kadorna je v svojem uradnem poročilu naznačil italijanski javnosti, da se mu tretji armadni zbor, v katerem se nahajajo tudi vsi naši slovenski vojniki, vedno stoji nasproti, čeprav je mislil, da je že na ruskem bojišču. Iz tega se vidi, kak sloves uživa 3. armadni zbor tudi že v italijanski javnosti!

Laški izdajalec obešen.

Naši so v Suganski dolini vjeli bivšega avstrijskega socialdemokratskega državnega in deželnega poslanca dr. Battistija. Leta 1914 je Battisti zbežal v Italijo. Ob izbruhu vojske je vstopil kot častnik v laško armado. Radi svoje drznosti je bil povišan v slotnika. Ko so naši vdrl v Suganski dolini v sovražno postojanko in obkolili laško četo, so naši nekaj mrličev. Naš poročnik, doma na južnem Tirolskem, je zagledal italijanskega častnika, ki je nepremično ležal na tleh. Zaklical je: „To je dr. Battisti.“ Ukazal je sanitajcem, naj dvignejo dozdevnega mrliča. Lah pa je naenkrat oživel in je nameril pištolo na našega poročnika. Na to so ga zvezali in odpeljali v Trident. Ljudstvo ga je med potjo opljuvalo in mu klicalo: „Fej izdajalec!“ Dne 13. julija je bil dr. Battisti v Tridentu obešen.

štajerski domobranci vjeli 400 Lahov.

Dne 27. junija se nam poroča z južnega bojišča:

Danes se je zopet odlikoval na tukajšnjem bojišču štajerski domobranski pešpolk, ki je ne le samo odbil podvojenega sovražnika, temveč tudi vjel čez 400 mož ter poveljuje častnike. Sinoči je zasedel sovražni bataljon neko tukajšnje vas v bližju mesta Asiaga, danes predpolkne ga je pa naše vrlo topništvo z izvrstnimi strelji popolnoma razpršilo. Sovražnik obstreljuje prav vstrajno s topovi naše postojanke, a ima tako neznatne vspuhe, da se jih sploh ne more vpoštovati. To je nizkotno, propadlo ljudstvo, ti Lah! Kadar prodiramo proti njim, streljajo tako dolgo, da pridemo čisto do njih, še le tedaj vzdignejo roke v zrak, prosoč za milost, češ: zakaj bi se streljali, saj smo vaši. Avstrija nas je vedno živela, ne Italija! Vendar se mora previdno z njimi ravnati, ker v skrajnem trenutku zavratno rabijo samokres. Podrobne zanimivosti napišem za cenjene čitatelje „Slovenskega Gospodarja“ o priliki v prihodnje, za sedaj iskrene pozdrave iz trdega bojišča v milo slovensko domovino od Plevnik Jurija iz Košence pri Planini.

Sedem Slovencev vjelo 7 častnikov in več sto mož.

(Poročilo z laškega bojišča.)

Te dni je pisal vrli sin vzglednega gospodarja veleposestnika Josipa Jošt, p. d. Boštjan, na Lipovcu hišna št. 5 pri Vojniku, četovodja Ivan Jošt, kateri je za svoje junaške čine v boju proti našim sovražnikom odlikovan že z bronasto, malo in veliko srebrno hrabrostno kolajno, kratko pa zanimivo poročilo o bojevanju naših verolomnih sovražnikov. On piše: Kadar naš sosed vidi, da mu gre slaba, pusti vse. S sedmimi možmi sem dobil v nekih luknjah sedem častnikov in več sto mož ter eno strojno puško. Poltrali smo jim vse orožje, katerega je bilo kar cele kupe, vsakovrstni stroji in ne vem kaj še vse. — Ni li to junajstvo, da sedem slovenskih fantov kar več sto vjetih sovražnikov postavi pred svojega poveljnika!?

Na patrolji na južnem Tirolskem.

(Piše Anton Dolamič iz Cvena pri Ljutomeru.)

Bilo je krasno poletno jutro. Bil sem na patrolji. Slišal sem nek šum za košatim drevesom. Pogledam, a bilo je vse mirno. Malo sem še počakal in sem tiščal glavo v trdi kamen, da me je že kar začela glava boleti. Bilo je zopet vse tiho in mirno. A kmalu nato sem opazil in videl, da nekdo prihaja od strani. Zopet sem se pritisnil k kamnu, tako, da sem si že ves nos ogledal. Pa to nič ni, samo da se le še